

Mottagare  
Regionstyrelsen

## Riktlinjer för Referensgrupp fria professionella kulturskapare

### Förslag till beslut i regionstyrelsen

- Riktlinjer för referensgrupp fria professionella kulturskapare fastställs.
- Information om behov av ramförstärkning tas emot. Önskemålet om ramförstärkning från kultur- och fritidsavdelningen kommer att hanteras och prioriteras av regionstyrelseförvaltningens ledningsgrupp, tillsammans med alla andra önskemål inom regionstyrelseförvaltningen, vid framtagandet av regionstyrelseförvaltningens förslag till mål och budget för perioden 2027–2029.

---

### Sammanfattning

Regelverket som gruppen baseras på är från 2018. I den expansiva utvecklingsfas som kulturområdet på Gotland befinner sig i, finns det många frågor där de fria kulturskaparnas åsikter behöver omhändertas. För att möta dessa behov behöver riktlinjer och arbetssätt för gruppen uppdateras.

I bifogad Rapport fria professionella kulturskapare och övrig regional kulturutveckling presenteras förslag till nya riktlinjer och arbetssätt. Regionstyrelseförvaltningen föreslår att riktlinjerna fastställs.

För att kunna ta vara på de fria professionella kulturskaparnas kunskaper och inspel i fler processer, krävs arvodering för inläsning och även fler möten. De nuvarande medlen räcker inte. Idag finns 100 tkr för regional kulturutveckling, vilket utöver referensgruppen också ska täcka övrig dialog, årlig kompetensutveckling för institutioner, genomförande av två årliga Kulturforum för samordning av arbetet mot kulturplanen och deltagande i nationella nätverk och obligatoriska möten inom kultursamverkansmodellen. För dialog och kompetensutvecklingsinsatser mot målen i Kulturplan 2025–2028 ses behov av ramförstärkning om 100 tkr för regional kulturutveckling, vilket lyfts inom processen för mål och budget.

### Ärendebeskrivning

I förordningen till samverkansmodellen står att regionen ansvarar för att arbetet med den regionala kulturplanen sker i samråd med länets professionella kulturliv och det civila samhället. För dialog med de fria professionella kulturskaparna har Region Gotland en referensgrupp. Det övergripande syftet med referensgruppen har beskrivits vara att uppnå de regionala och nationella

kulturpolitiska målen.

Regelverket som gruppen baseras på är från 2018. Under årens lopp har processerna förändrats och arbetet upplevs ha stagnerat och mer blivit ett informationsmöte än ett forum för inspel till utveckling.

I den bidragsöversyn som genomfördes 2022-2023 lyftes behovet av att stötta och främja de fria professionella kulturskaparna i högre grad, för att åstadkomma ökad utveckling och förflyttning mot målen. I den expansiva utvecklingsfas som kulturområdet på Gotland befinner sig i, finns det många frågor där de fria kulturskaparnas åsikter behöver omhändertas. För att möta dessa behov behöver riktlinjer och arbetssätt för gruppen uppdateras.

I bifogad Rapport fria professionella kulturskapare och övrig regional kulturutveckling presenteras förslag till nya riktlinjer och arbetssätt. Regionstyrelseförvaltningen föreslår att riktlinjerna fastställs.

### **Information om medelsbehov**

I rapporten beskrivs också behov av ramförstärkning för arbetet med referensgruppen och övrig regional kulturutveckling. I dagsläget finns 50 tkr för referensgruppen, vilket knappt räcker för två årliga möten. Behovet för att kunna tillvarata de fria kulturskaparnas kunskaper och inspel är att kunna träffas fler gånger, samt arvodering för inläsning för att diskussioner ska kunna föras på rätt nivå. Ramförstärkning krävs därför om 50 tkr.

Budgeten för övrig regional kulturutveckling ligger i dagsläget också på 50 tkr. Det skall täcka dialog, årlig kompetensutveckling för institutioner, genomförande av två årliga Kulturforum för samordning av arbetet mot kulturplanen och deltagande i nationella nätverk och obligatoriska möten inom kultursamverkansmodellen. Under 2025 fick genomförandet av Kulturforum begränsas i omfattning för att täcka arvoderingen till referensgruppen, vilket påverkar möjligheterna till förståelse för och gemensamma insatser mot Kulturplan 2025-2028. Behovet av ramförstärkning för övrig regional kulturutveckling är därför 50 tkr.

För dialog och kompetensutvecklingsinsatser mot målen i Kulturplan 2025-2028 ses därför ett behov av ramförstärkning totalt 100 tkr för regional kulturutveckling. Behovet lyfts inom processen för mål och budget.

### **Målkoppling**

#### **- Vårt Gotland 2040:**

##### *Övergripande mål:*

Gotland är ett tryggt och inkluderande samhälle med livskvalitet för alla samt Gotland är en nytänkande tillväxtregion med utvecklingskraft.

##### *Effekt mål:*

2 En tryggt och attraktiv livsmiljö med goda uppväxtvillkor.

10 God konkurrenskraft och tillväxt i näringslivet.

**- Kulturplan 2025-2028:**

Mål 1: Strukturellt svaga områden stärks.

Mål 3: Stärkta förutsättningar för konstnärligt skapande, hög kvalitet och professionell utveckling

Mål 5: Nya grupper nås av och engageras i kulturlivet.

Mål 6: Medskapande arbetssätt är etablerade.

Mål 7: Kulturens roll för demokratiutveckling stärks.

Mål 9: Företag inom kulturella och kreativa branscher har goda möjligheter att utvecklas.

**- Handlingsplan för kulturella och kreativa branscher 2025-2028.**

**Bedömning**

Bedömningen är att äskandet möjliggör måluppfyllelse mot Vårt Gotland 2040, Kulturplan 2025-2028, Handlingsplan för kulturella och kreativa branscher 2025-2028.

De fria professionella kulturskaparna är en resurs i Region Gotlands arbete mot Vårt Gotland 2040 och Kulturplan 2025-2028. Deras kunskaper och erfarenheter behöver inkluderas i fler processer löpande under året. Den nuvarande situationen med otillräcklig dialog skapar avstånd, irritation och ryktesspridning.

Detsamma gäller förutsättningarna för dialog och samverkan kring Kulturplan 2025-2028. Kulturforum som enligt beslut ska hållas två gånger per år har i dagsläget inte rätt förutsättningar, vilket skapar ett avstånd till områdets aktörer som kommer till uttryck i media och försämrade relationer. Detsamma gäller för övrigt arbete med regional kulturutveckling, såsom kompetensutvecklingsinsatser, samordning och obligatoriskt deltagande i nationella nätverk.

Bedömningen är att arbetet med regional kulturutveckling inte kommer att kunna genomföras 2027 med nuvarande budget.

**Bedömning av konsekvenser i tvärperspektiv**

**1. Rättslig grund/ rättsligt perspektiv**

Ej aktuellt.

**2. Ekonomiskt perspektiv**

Bedömningen är att ramförstärkning om 100 tkr är nödvändig för arbetet med regional kulturutveckling. Regionstyrelseförvaltningen ser ingen möjlighet att kunna omfördela medel.

**3. Barnperspektiv**

Ej aktuellt.

**4. Jämställdhetsperspektiv**

Ej aktuellt.

**5. Landsbygdssäkring/geografiskt perspektiv**

Bedömningen är att det geografiska perspektivet kan mötas om ramförstärkning medges.

## **6. Klimat och miljöperspektiv**

Ej aktuellt

### **Beslutsunderlag**

Rapport Referensgrupp fria professionella kulturskapare och övrig regional utveckling,  
daterad 2026-02-20

Bilaga. Riktlinjer och arbetssätt fria professionella kulturskapare  
Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2026-02-17

Regionstyrelseförvaltningen

Stefan Hollmark  
Regiondirektör

Maria Wennström  
tf Avdelningschef kultur och fritid

### **Skickas till**

Referensgrupp fria professionella kulturskapare